

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18Co/4/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8715207439
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8715207439.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a sudcov JUDr. Mariany Muránskej a Mgr. Miloša Koleka, v právnej veci žalobcov: 1/ N. W., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XXXX/XX, XXX XX Q., a 2/ F. W., nar. X.XX.XXXX, bytom C. XXXX/XX, XXX XX Q., obaja právne zast. Podtatranská advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom 059 37 Štôla č. 44, IČO: 47 234 237, proti žalovanému: F. D. - D. R., so sídlom XXX XX V. W. č. XXX, IČO: XX XXX XXX, právne zast. Mgr. Peter Lindeman, advokát, so sídlom Mnoheľova 17, 058 01 Poprad, o 2 327,01 Eur s prísl., o odvolaní žalobcov v 1/ a 2/ rade a o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Poprad, č. k. 15C 76/2015-156 zo dňa 01. októbra 2019, jednohlasne takto

rozhodol:

I. Potvrdzuje rozsudok vo výroku I a výroku II. do sumy 120 Eur s prísl.

II. Mení rozsudok vo výroku II. nad sumu 120 Eur s prísl. tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcom v 1/ a 2/ rade sumu 1 000 Eur spolu s 5,05% určeným úrokom z omeškania zo sumy 1 000 Eur od 24.04. 2015 do zaplataenia v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Priznáva žalovanému v 1/ a 2/ rade nárok na náhradu trov konania vo vzťahu k žalovanému v rozsahu 90,00%.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol nasledovne:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcom spoločne a nerozdielne sumu 1.000 eur spolu s 5,05 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 1.000 eur od 24.4.2015 do zaplataenia, to všetko v lehote 5 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. Žiadnej zo strán náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

2. Svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 642 ods. 1, 2, § 644, § 645 , § 646, § 649 veta prvá, § 457, § 509 ods. 1 , § §100 ods. 1, § 106 ods. 1, 2 OZ. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že bolo nesporné, že medzi stranami došlo k uzatvoreniu ústnej zmluvy o zhotovení veci na zákazku, pritom išlo o dvojstranný záväzkový vzťah. Rovnako bolo nesporné, že žalobcovia poskytli žalovanému zálohu vo výške 2 000 Eur. Vzhľadom k tomu, že žalobcovia neboli spokojní s vykonanou prácou, zhotovené veci trpeli vadami, tieto reklamovali u žalovaného, poskytli mu primeranú lehotu na ich odstránenie a keďže žalovaný neodstránil vytýkané vady, od zmluvy odstúpili. Z takto zisteného stavu dospel k záveru, že žalobcovia

platne odstúpili od zmluvy, dielo malo vady, nebolo zhotovene riadne a včas, ani po poskytnutí primeranej dodatočnej lehoty. Vzhľadom k tomu nastúpila zákonná povinnosť vrátiť si vzájomne plnenia, keďže došlo k platnému odstúpeniu od zmluvy. Z toho dôvodu bolo potrebné postupovať tak, že na strane žalobcov vzniklo bezdôvodné obohatenie vo výške hodnoty materiálu a vykonaných prác, čo je 1000 Eur, čo vyplynulo z vyjadrenia žalovaného. V tejto súvislosti citoval rozhodnutie NS SR 4Cdo/23/2008. V prevyšujúcej časti nad sumu 1 000 Eur považoval žalobu za nedôvodnú. Pokiaľ išlo o náklady za znalecký posudok 207, 01 Eur, tieto žalovaný uhradil. Rovnako žalovaný prevzal 10 ks jaseňových prahov a zárubní, čo vyplynulo z vyjadrenia strán sporu. Nárok na zaplatenie sumy 120 Eur, ktorá predstavovala náklady na demontáž zárubní a prahov, súd prvej inštancie zamietol, ako nedôvodný, keďže žalovanému nebola uložená povinnosť prevziať zárubne a prahy, nebolo súdom 1. inštancie ustálené, či došlo k platnému odstúpeniu od zmluvy. Preto tieto náklady vznikli žalobcom predčasne. Pokiaľ išlo o námietku premlčania, súd 1. inštancie dospel k záveru, že nebola táto námietka dôvodná. Premlčacia doba na vrátenie sumy 120 Eur začala plynúť okamihom odstúpenia od zmluvy, čo bolo 20.04.2015 a nárok bol uplatnený na súde 09. 03. 2018 čiže v rámci dvojročnej subjektívnej lehoty. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 255 ods. 1, 2 CSP a § 262 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalovaný. Predovšetkým namietal predmet uzatvorenej zmluvy to znamená, či bola dohodnutá jednofarebnosť prevedenia z dreva jaseň. Podľa žalovaného takto dohoda neznela, žalobcovia v priebehu výroby výrobkov určených do ich rodinného domu boli na pracovisku u žalovaného a videli čiastočnú realizáciu zárubní, prahov. Videli výrobky aj vo finálnej fáze. Nie je pravdou, že bola dohodnutá jednofarebnosť prevedenia. Tomuto súd 1. inštancie nevenoval vôbec pozornosť. Žalovaný sa nemohol oboznámiť ani so znaleckým posudkom a riadne sa k nemu vyjadriť. Navyše znalec nemal k dispozícii to najpodstatnejšie zo zhotoveného diela a to dvere, prahy a zárubne. Výrobky nemali vadu, boli vykonané v súlade s uzavretou zmluvou a žalobcovia tak nemali právo odstúpiť od zmluvy. V posudzovanej veci došlo k odstúpeniu od zmluvy podľa § 642 ods. 1 OZ a preto žalobcovia mali povinnosť vyplatiť sumu, ktorá pripadá na práce už vykonané v tomto prípade teda 2 000 Eur. Vo vzťahu k uplatňovanej sume 120 Eur má žalovaný zato, že okrem dôvodov, ktoré uviedol súd prvej inštancie obstoja aj námietka premlčania. Preto navrhol zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie a žalobu zamietnuť.

4. Proti rozsudku súdu prvej inštancie sa odvolali aj žalobcovia v 1/ a 2/ rade, ktorí poukázali nato, že nebolo správne posúdené súdom prvej inštancie dôsledky odstúpenia od zmluvy. Žalovaný si prevzal zhotovené prahy a zárubne a teda v súlade so synalagmatickou povahou nároku, súd prvej inštancie tvrdí, že sa majú vrátiť vzájomné plnenia v celom rozsahu. Navyac suma 207,01 Eur sa stala právoplatnou už na základe pôvodného rozsudku a bola vymáhaná v exekučnom konaní. V tejto časti zobrali žalobcovia v 1. a 2. rade žalobu späť a tak v tejto časti malo byť konanie zastavené. Dňa 01. 10. 2019 súd prvej inštancie vedel a mal preukázané súhlasnými tvrdeniami účastníkov konania, že v čase vydania napadnutého rozsudku zo dňa 1. októbra 2019 žalobcovia nemali od žalovaného žiadne plnenie. Preto je konštatovanie súdu o bezdôvodnom obohatení žalobcov, ktoré malo spočívať v prácach a v materiáli, ktoré žalobcovia preukázateľne žalovanému vydali, neodôvodnené, v rozpore s dokazovaním vykonaným na pojednávaní 01. 10. 2019 a s realitou. Neobstoja tvrdenie súdu prvej inštancie o tom, že žalovaný si nárok na bezdôvodné obohatenie uplatňoval vo svojom vyjadrení z 09. 03. 2018. Žalovaný nikdy neurobil žiaden započítací prejav v rámci konania, preto súd 1. inštancie nemohol ani len teoreticky nároky započítať. Zamietnutie nároku na vrátenie zálohy vo výške 1 000 Eur tak považujú za nesprávne. Tiež bolo nesprávne rozhodnuté o zamietnutí sumy 120 Eur z úrokom z omeškania, keďže v bode 38, 39 a 40 rozsudku sa uvádza, že odstúpením od zmluvy zo strany žalobcov došlo k platnému ukončeniu zmluvného vzťahu a toto malo založiť nároky na vrátenie plnení medzi sebou vzájomne. Preto aj žalobcovia majú nárok na náklady spojené s demontážou vecí. Súdné rozhodnutie nezakladá žiadne práva, len ukladá povinnosti, ktoré vyplynuli na základe zákona a právnych úkonov. S poukazom nato, navrhli zrušiť rozhodnutie súdu prvej inštancie a vrátiť vec na ďalšie konanie.

5. Krajský súd v Prešove, ako súd odvolací podľa ust. § 34 CSP, preskúmal konanie, ako aj rozhodnutie súdu 1. inštancie podľa ust. § 378, 379 a 380 CSP, bez nariadenia pojednávania (a contrario § 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcov v 1. a 2. rade je čiastočne dôvodné a odvolanie žalovaného nie je dôvodné. Súd 1. inštancie vykonal dostatočne dokazovanie vo veci a dospel aj správnym skutkovým záverom, no predmetnú právnu vec z časti týkajúcej sa platného odstúpenia od zmluvy dospel k nesprávnym právnym záverom.

6. Z obsahu spisu pre odvolací súd zistil, že v období februára 2014 uzavreli žalobcovia so žalovaným ústne zmluvu o zhotovení vecí na zákazku, na základe ktorej sa žalobcovia zaviazali uhradiť žalovanému sumu 3.651,33 eur a žalovaný sa zaviazal dodať žalobcom 10 kusov zárubní, dverí a prahov. Po zhotovení zárubní a prahov žalobcovia vytkli žalovanému farebnú rôznosť, spálené prahy ako aj rôzne dĺžky zárubní. Pri montáži dverí navyše žalobcovia v 1. a 2. rade vytkli zľú kvalitu ich spracovania.

7. V zmysle znaleckého posudku č. 02/2015 z 20.1.2015 mali vyhotovené veci vady, ako napr. škáry medzi zárubňami, konštrukčné chyby, vysokú vlhkosť, nerovnaké dĺžky zárubní a pod. Reklamáciou zo dňa 2.3.2015 žalobcovia vyzvali žalovaného na odstránenie vád a dodanie dverí v dodatočnej lehote 30 dní. Žalovaný vady neodstránil a dielo nedodal. Žalobcovia preto listom zo dňa 21.4.2015 od zmluvy odstúpili. Žalovaný predmet zmluvy - veci zhotovené na zákazku má k dispozícii.

8. Podľa ust. § 642 ods. 1,2 OZ

(1) Až do zhotovenia diela môže objednávatel' od zmluvy odstúpiť; je však povinný zaplatiť zhotoviteľovi sumu, ktorá pripadá na práce už vykonané, pokiaľ zhotoviteľ nemôže ich výsledok použiť inak, a nahradiť mu účelne vynaložené náklady.

(2) Objednávatel' je oprávnený odstúpiť od zmluvy aj vtedy, ak je zrejmé, že dielo nebude včas hotové alebo nebude vykonané riadne, a ak zhotoviteľ neurobí nápravu ani v poskytnutej primeranej lehote.

9. Námitky žalobcov v 1. a 2. rade považoval odvolací súd za dôvodné v časti týkajúcej sa platnosti odstúpenia od zmluvy a právnych následkov z toho vyplývajúcich.

K obsahu dohodnutej zmluvy o zhotovení vecí na zákazku neexistuje listinný dôkaz. K tomu sa vyjadrovali obe strany sporu odlišne. Preto bolo potrebné na svoje tvrdenia označiť dôkazy. Žalobcovia takýto dôkaz v podobe znaleckého posudku predložili. Žalovaný dôkaz na svoje tvrdenie nepredložil. Okruh rozhodujúcich skutočností, ktorých sa týkajú povinnosti tvrdenia a označenia dôkazov na preukázanie tvrdení, je daný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer účastníkov konania. Táto norma zásadne určuje tak rozsah dôkazného bremena (okruh skutočností, ktoré musia byť preukázané), ako aj nositeľa dôkazného bremena. Tak napríklad v konaní o zaplatenie dlhu z určitej zmluvy má žalobca (veriteľ) povinnosť bremeno tvrdenia v tom, že so žalovaným (dlžníkom) uzavrel zmluvu, že na jej základe poskytol žalovanému určité plnenie a že žalovaný za toto plnenie neposkytol riadne a včas dohodnutú náhradu (odplatu). Na povinnosť tvrdenia nadväzuje povinnosť označiť dôkazy preukazujúce tvrdené skutočnosti; žalobcu zaťažuje dôkazné bremeno preukázať uzavretie zmluvy a poskytnutie plnenia podľa nej. Pokiaľ sú tieto skutočnosti preukázané, žalobca uniesol tak bremeno tvrdenia, ako aj bremeno dôkazu. Žalovaný (dlžník) nie je procesným subjektom, ktorého by sa vyššie spomenuté procesné povinnosti netýkali; pokiaľ sa chce v konaní úspešne brániť, musí tvrdiť, že za poskytnuté plnenie zaplatil a na svoje tvrdenie musí označiť dôkazy. Teória v tejto súvislosti hovorí o tzv. presúvaní dôkazného bremena. Ide tu o rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi účastníkov konania v závislosti na aktuálnom stave (priebehu) konania a na tom, ako právna norma vymedzuje práva a povinnosti účastníkov hmotnoprávneho vzťahu (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 22.09. 2010, sp.zn. 3M Cdo/6/2010).

10. Podstatnou otázkou, od ktorej sa odvíja posúdenie nároku žalobcov v 1. a 2. rade, bola otázka dôvodnosti a platnosti odstúpenia od zmluvy. Žalobcovia tak urobili, čo nebolo sporné. Žalovaný namietal dôvodnosť odstúpenia. Žalobcovia v 1. a 2. rade pred odstúpením od zmluvy disponovali znaleckým posudkom, ktorého závery poskytli žalobcom oprávnenie odstúpiť od zmluvy potom, čo poskytli žalovanému lehotu na odstránenie vád zákazky, avšak bezvýsledne. Žalovaný v konaní nepredložil dôkaz opaku, to znamená, že odstúpenie od zmluvy nebolo dôvodné.

Ak je zrejmé, že dielo nebude hotové včas, alebo nebude vykonané riadne a zhotoviteľ neurobí nápravu ani v poskytnutej primeranej lehote, objednávatel' môže od zmluvy odstúpiť.

Odstúpenie od zmluvy podľa § 642 ods. 2 nemožno stotožňovať s odstúpením od zmluvy podľa § 517 ods. 1. Odstúpenie od zmluvy podľa § 642 ods. 2 na rozdiel od § 517 ods. 1 totiž nepredpokladá, že dlžník (zhotoviteľ) je už v omeškaní. (Komentár k Občianskemu zákonníku).

11. Z takto zisteného skutkového stavu mohol odvolací súd dospieť k zhodnému záveru so súdom 1. inštancie, že žalobcovia v 1. a 2. rade platne odstúpili od zmluvy. Odstúpením od zmluvy sa celá zmluva ruší a strany si majú vrátiť vzájomné plnenia. Preto sú dôvodné argumenty žalobcov, že pri vzájomnom vrátení si plnenia majú nárok na celé plnenie, t.j. sumu 2 000 Eur. Potom záver súdu 1. inštancie o tom, že žalovaný má nárok na náhradu za použitý materiál a vykonané práce nebol správny. Práve v ust. §

642 ods. 2 OZ je zakotvená sankcia pre zhotoviteľa diela, ak dielo nebolo odovzdané riadne a včas po platnom odstúpení od zmluvy.

12. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu 1. inštancie vo výroku II. , v ktorom v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, v sume nad 120 Eur, t.j. zamietnutých 1 000 Eur, zmenil rozsudok súdu 1. inštancie podľa ust. § 388 CSP a vyhovel žalobe žalobcov.

13. Vo vzťahu k odvolaniu žalobcov na zaplatenie sumy 120 Eur, sa odvolací súd stotožňuje so záverom súdu 1. inštancie. Je síce pravdou, že okamihom odstúpenia od zmluvy si majú zmluvné strany vrátiť vzájomné plnenia. V tomto konaní však sa platnosť odstúpenia od zmluvy riešila ako predbežná otázka / stanoviská strán sporu boli rozdielne / a až po jej vyriešení v súdnom konaní, nastala povinnosť zmluvných strán na vrátenie plnení navzájom. Potom suma 120 Eur, ktorá predstavovala náklady na demontáž diela do vyriešenia predbežnej otázky bola zo strany žalobcov investovaná predčasne.

14. Preto vo vzťahu k výroku II. napadnutého rozsudku do sumy 120 Eur, rozsudok súdu 1. inštancie ako vecne správne odvolací súd potvrdil podľa ust. § 389 ods. 1,2 CSP.

15. Námietku žalovaného týkajúcu sa nemožnosti oboznámiť sa so znaleckým posudkom a jeho nesprávnosť, nemožno akceptovať. Znalecký posudok bol žalobcami predložený ako dôkaz spolu s podanou žalobou. To znamená, že žalovaný mal možnosť sa s posudkom oboznámiť. Za odborné závery uvedené v znaleckom posudku zodpovedá znalec (§ 16 ods. 2 písm b) z .č. 382/2004 Z.z.). Preto nebolo možné posúdiť odvolaciu námietku za odôvodnenú. Rovnako nebolo možné akceptovať tvrdenie žalovaného o vznesenej započítacej námietke, týkajúcej sa nároku žalovaného na náhradu prác a použitého materiálu, ktorá z obsahu spisu nevyplýva.

16. O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 396 ods.2 v spojení s ust. § 255 ods.2 CSP. Keďže zmenil z časti rozsudok súdu 1. inštancie, rozhodoval o celých trovách konania a rozhodoval v súlade so zásadou čiastočného úspechu v konaní. Žalobcovia v 1. a 2. rade si uplatnili spolu nárok na zaplatenie sumy 2327,01 Eur (2 000 Eur + 207,01 Eur + 120 Eur). Úspech žalobcov predstavoval v tomto konaní sumu 2 207,1 Eur a neúspech 120 Eur, potom boli žalobcovia úspešní v rozsahu 95 %. a žalovaný 5 %. (95% - 5 % =90 %). Na základe vyššie uvedeného vznikol žalobcom v 1. a 2. rade žalobcom vznikol nárok na náhradu trov konania v rozsahu 90 %.

17. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).